

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vln.

Št. 94.

V Ljubljani, četrtek dne 25. aprila 1918.

Leto II.

Delavci! Delavke!

Na frontah grme kanoni in smrtna kosa
neusmiljeno kosi. Tisoči in tisoči padajo, tisoči
in tisoči leče v strašni grozi, milijoni čakajo re-
šitve... Mi v zaledju pa se pripravljamo, da
bomo praznovali prvi maj, praznik delavskega
ljudstva.

KAJ HOČEMO?

Osemurni delavnik — pobratenje delav-
cev vseh dežela — mir in svobodo. To so
zahteve, ki jih na prvega maja letos glasno in
jasno predložimo vladujočim, posedujočim.

Delavsko ljudstvo robotajoče v zaledju
silno trpi pod ogromnimi bremenji, ki mu jih je
naložila vojna v vsakem in vseh ozirih. Dela
noč in dan, strada, prenaša vse ono gorje, ki
ga je povzročila vojna direktno in indirektno.

Zahteva po osemurnem delavniku ni pra-
zna beseda. Osemurni delavnik je nujno po-
treben za obstoj in razvoj delavstva; pomeni
kos kulture. Delavstvo noče in ne sme biti de-
gradirano za vprežno živino, ono hoče biti in
mora postati slobodno... Osemurni delavnik
mu pomore, da se razvije v prostega, slobod-
nega človeka.

V sedanjem času, ko je ščuvanje naroda
zoper narod v polnem cvetju, ko se zdaj, kakor
da je svet razdeljen v sovražne tabore, ki jih
deli nepremostljivi prepad — v tem času naj
delavstvo na dan prvega maja preko strelskih
jarkov poda roko sotrpnom celega sveta v
svrhu

pobratena delavcev vseh dežela.

Proletarci ne poznajo sovražstva in zani-
čevanja, za nje velja kot najvišji zakon solidarnost
delavskega ljudstva.

Beseda

MIR

poide iz ust do ust. Mir je srčna želja vseh
ubogih, vseh revežev, vseh trpečih — skratka:
vseh onih, ki doprinašajo v tem gigantskem
boju tako velike žrtve...

Pozivljamo zato vse delavce, vse delav-
ske žene in vse delavke, vse one, ki trpe, vse
one, ki se čutijo z delavstvom solidarne, da
praznujejo

PRVI MAJ

na ta način, da zapuste za ta dan delavnice,
tovarne, rudnike in da se ta dan udeležijo zbo-
rovanj, na katerih naj glasno in jasno povedo,
da hočemo mir in nič drugega kot mir.

LISTEK.

Sovražnik.

»Ali ste me razumeli?« je vprašal praporščak
kratko in prezirljivo, kakor se je naučil od svojega ma-
jorja, in ga pogledal za trenutek, ako se drzne ugovar-
jati, potem pa se obrnil.

Seveda ga je razumel. To pot mu je dvadnevni do-
pust splaval po vodi, pač z obljubo, da bo dobil on.
Fedor, prihodnji teden tri tedne dopusta. Da bi ta dva
dneva sedaj bolj potreboval, kakor prihodnje dni tri
tedne ali osem mesecev ali tudi celo večnost, to
praviti ali na to delati, saj je sam dobro vedel, bi bilo
praktično smešno, nezalostno in brezsmiselno, kakor ko
bi se na primer skliceval na to, da hoče živeti, da se
mu sinje nebo in tajinstvena moč dopadeta in da ga
boli srce. O poslednjem, da ga boli srce, bi se navse-
zadnje še dalo govoriti, vsekakor ne v prenešenem smi-
slu, ne, kakor to navadno store pesniki, temveč strogo
stvarno: Javljam pokorno, imel sem danes zjutraj srčne
krče. Potem ga morda pošljejo, da ozdravi, v zadnje za-
kope in se ondi proglasi bolnim. Popoldne ga pošljejo
dol, ostane čez noč tam, v jutro se mora javiti, opoldne
vizita, popoldne ostane tam. Pojutrišnjem dobi tam iz-

Živel prvi maj, dan manifestacije za osem-
urni delavnik, za pobratenje delavcev vseh de-
žela, za splošni mir brez nasilstev!

V Ljubljani, 25. aprila 1918.

Izvrševalni odbor jugoslovanske socialne
demokratične stranke.

Najvažnejša socialno- politična naloga.

Povedali smo že, kako velik preobrat v delavskem
razredu je napravila vojna. Potemtakem se ni čuditi, da
bomo po vojni imeli v pre mnogih industrijskih strokah
cele gruče brezposelnih. Kaj z njimi početi? Država
se pred vojsko ni brigala za usodo brezposelnih.
Že pred vojno se je morala odločiti, da prispeva iz jav-
nih sredstev in iz sredstev central delavcem posamez-
nih, po vojni zelo težko prizadetih industrijskih stro-
kah podpore za brezposelne. Po vojni bo država mo-
rala iti še dalje. Organizacija državne preskrbe za
brezposelne in prispevanje iz državnih sredstev v to
svrhu so tedaj neodjenljive zahteve »prehodnega go-
spodarstva«. Toda državna preskrba za brezposelne ni
noben lahak in preprost socialno-političen problem.
Država ne sme tedaj čakati, da se vojna konča. Že
danes mora pripraviti to organizacijo. Od vseh so-
cialno-političnih nalog naše dobe je
ta najnujnejša!

Izprememba v sestavi delavstva ima pa tudi še
druge učinke, kakor smo jih že zadnjič omenili. Danes
delajo žene, kjer so prej stali mošči, in napoldorasi
mošči, kjer so prej delali odrasli. Delavce, ki imajo pol-
no moško moč, smo tedaj nadomestili s telesno šibkej-
šimi delovnimi močmi. Poleg tega bodo razmeroma tudi
mnogi vojni invalidi šli k industriji in po vojni bode
jih stalo v tovarnah na stotisoče, katerih zdravje je v
strelskih jarkih trpelo težko škodo. K temu pridejo še
učinki slabe hrane. Ta slednja je tekom vojne bistveno
oslabila telesno moč delavcev. In po vojni bo slaba
hrana še na dnevnem redu, kajti trajalo bo še leta,
predno se bo delavstvo moglo tako hraniti, kakor pred
vojno. Po vojni bomo torej imeli telesno precej slabše
delavstvo, ki ne bo moglo tako intenzivno izkoristiti
navajenega delovnega časa, kakor pred vojno in ki bo
ogroženo od vseh bolezni, zlasti od jetike. S tem bo
zahteva po skrajšanju delovnega časa kar najbolj nujna.
Brez težke nevarnosti za zdravje delavstva, kjer bodo
žene, mladostni, vojni invalidi in polinvalidi tvorili ve-
čino in katerih moči so vsled trajne slabe prehrane
občutno oslabele, ne moremo pustiti ravno tako dolgo
delati, kakor delavstva enkrat, ki je obstajalo iz daleč
boljše rejenih, zdravih moči. In ako bi to storili, tedaj bi
to bilo brezsmiselno, ker moč tega delavstva ne zado-
stuje, da intenzivno izrabljuje dolg delovni dan. Država

pričevalo, oziroma da mu ne manjka ničesar. To bi
trajalo zopet dva dni in on rabi dopust takoj, za danes
popoldne. Gospa je danes še gotovo v zasedeni vasi,
toda tam bo postavljena jutri že regularna straža, polo-
žile se bodo telefonske naprave, vsak se odpošlje ali
tudi ne, toda... Ne, na to ne sme niti misliti, na to
poslednje, ker pri tej misli, tako čuti, se ga loteva ne-
zavest. Sedaj se mora odločiti in premišljuje s treso-
čimi ustnicami. Ko je prav v tistem trenutku nekje pri-
letela granata z divjim, neobzirnim bučanjem, se je
zavedel, kakor bi kdo s pestjo udaril po zemlji, nepo-
trpežljivo in ukazajoče: »Odpravi se takoj na pot, sicer
te ubijem. Čakal sem dolgo, cela tri leta, potrpežljivo,
da živíš med umazanimi in neumnimi mrličji; nobeni dve
minuti ne čakam več; ako ne greš takoj k vragu, te
ubijem.«

»Prav lahko sem tukaj ubit...« šepeta si raztre-
seno, in ko je njegov tovariš, dva koraka od njega od-
daljen, ležal na trebuhu, dostavil je pojasnjujoče zraven:
»... preden dobim tri tedne.«

Tedaj mu je bil zaprla s tako silno močjo grlo, da
je začutil, kakor da ga tista odveže vsake odgovornosti.
Vzpel se je previdno pokonci in se ozrl okolo sebe.
Na drugi strani jarka je postovka radovedno in pre-
strašeno prišla k naskoku, silovita, trdovratna kano-
nada se je pričela prav v bližini.

bode morala vplivati na skrajšanje delavnega časa,
ako hoče zabraniti, da ne bo predmet najhujših bojev
med kapitalom in delom.

Največjo važnost pa polagajo gospodarski preobrat
našega časa mezdemu vprašanju. Vsakdo ve, kako je
vojna znižala kupovalno moč denarja. Tudi po vojni se
bodo cene regulirale le počasi. Ako bodo cene živlom
in obleki zopet nekoliko odjenjale, tedaj bo to za de-
lavstvo zdaleka zenačeno s podraženjem stanovanja.
Tekom vojne se je vendar zvišanje najemnin prepre-
čilo z odredbami za varstvo najemščine. Toda po vojni
bodo te odredbe najbrž »popravljen«, kajti gradbeni
troški bodo po vojni mnogo, mnogo višji, kakor pred
vojno. Nihče ne bode tedaj hotel graditi stanovanjskih
hiš, ako najemščine ne bodo višje, kakor so bile pred
vojno. V delavčevem gospodinjstvu se bo občutilo po-
draženje stanovanj bolj, kakor pa počasno padanje cen
za živila. Draginja bo tedaj ostala. V mnogih industrij-
skih strokah se to ni zgodilo tekom vojne, ker so
vsled vojne bile onemogočene. Tam bo delavstvo po
vojni moralo zahtevati precejšnje zvišanje delavskih
mez. V drugih industrijskih strokah so mezde tekom
vojne nekoliko poskočile. Toda podjetniki vpijejo že da-
nes, da se bodo morale mezde po vojni znižati. Pod-
jetniško časopisje že ubira strune za »popravo mezd«. Ne-
varnost ni majhna, da se to posreči podjetnikom.
Brezposelnost bo vendar velika. Organizacije podjetni-
kov bodo zelo močne. Država bo podjetnikom stala na
strani. Saj bo ena izmed največjih skrbi po vojni zvi-
šanje blagovnega izvoza in radi tega bo izkušala pri-
tisniti s produkcijskimi troški. Delavstvo tedaj čakajo
težki boji — v mnogih industrijskih strokah boji, da se
mezde izpremenjene nakupovalne moči denarja šele
uveče, v drugih, da se prepreči znižanje mezd. Ti boji
se po vojni ne bodo odločevali kakor danes počom pri-
toževalnih komisij; tedaj bo staro orožje v mezdnem
boju: štrajk in izprtje, moralo zopet oživetiti. Odigrali se
bodo velikanski boji; kajti podjetništvo je skoziinskoz
ojačeno. Le zelo močne organizacije bodo prestale te
boje. Radi tega je izpolnjenje in ocvršenje naših orga-
nizacij najvažnejša izmed vseh nalog, katere nam na-
laga preobrat v ljudskem gospodarstvu.

Nova češka socialistična stranka.

Celovec, aprila 1918.

Po časopisju smo izvedeli, da je češka »Narodno-
socialna« stranka sklenila, se spojiti s »Česko-slovaško«
socialnodemokratično stranko. Resolucija, ki se je na
zboru sprejela priznava tudi princip razrednega boja.
To je res lep napredek češkega delavstva, ako je »Na-
rodno-socialna« stranka storila ta korak z odkritosrč-
nostjo in ob temeljitem prepričanju, da bode ta pojav
služil razvoju socialističnega gibanja. Tem bolj je treba

»Kaj vraga!« mislil je sam pri sebi. »Mi vendar ne
napadamo?«

Dobroznano čutstvo ga je izpreletalo: sedaj ali v
eni uri skočim iz jarka in potem naprej...

Odločil se je. Stemnilo se je že precej in vedel je,
da se bo vse izteklo gladko.

»Jaz grem dol k latrini,« pravi sam pri sebi, a tako
glasno, da ga je slišal njegov tovariš.

Težko je korakal po kratkem jarku, ki je vezal z
bližnjim. K latrini prišedši, je za trenutek postal. Nato
si je pokrtil obraz z rokami. Čutil je, kako je gosta,
umazana nesnaga brizgnila po njegovem plašču, pa se
vseeno ni obrnil; zdelo se mu je, da slučajno ni niko-
gar v bližini, da bi sedaj bilo mogoče. Zaskripal je še
enkrat z zobmi. Sedaj se mu posreči... Bil je zunaj
na travniku.

Precej temno je bilo. Za nekaj korakov oddaljen,
se je nahajal mal gozd, po katerem so prišli, na levo pa
se je svetila blede lučica — vasica. Ves travnik je bil
porazan, kar je mogel tudi v temi opaziti. Pota so
bila zelo slaba zaradi lukenj. Gozdna drevesa so šu-
mela. Namrdnil se je in prezirljivo zamahnil z roko,
potem pa bežal dalje; ko je došel do dreves, se je ves
zasopel naenkrat ustavit.

V tem trenutku se je razleglo glasno ropotanje od
nasipa sem, katerega so včeraj zasedli. Ravno o pra-

ta preobrat uvaževati, ako se pomisli, da je ravno pod vplivom te stranke svoj čas nastal češki separatizem. Tudi k nam na Slovensko se je na vse načine hotelo zanesiti podobno gibanje in N. D. O. v Trstu in drugod ni bilo nič drugega, kot posnemanje čeških narodnih socialcev.

Ali nekaj o tem dogodku se ne sme zamočati, in sicer: da se na rečenem zboru niti od daleč ni omenilo; ako je nova češka socialna demokratična stranka pripravljena sodelovati na političnem kakor na strokovnem polju z ostalimi v Avstriji obstoječimi skupinami socialnodemokratičnih strank. Oфициelni odposlanec sodrug Nemeč je pozdravil zbor ter poudarjal, da njegova stranka zahteva češko samostojno državo in da si mora češki narod priboriti gospodarsko, politično in kulturno svobodo. Ali češki socialisti hoteč pozabijo, da v češki deželi ne živijo le Čehi, ampak tudi Nemci in če se ne pripozna pravice samoodločevanja tudi temu delu prebivalstva, potem postane nemški narod na Češkem prav enaka žrtev, kot so danes vsi nenemški narodi v Avstriji.

Torej narodno vprašanje ostane še vedno nerešeno, na drugi strani pa med delavstvom enega in drugega naroda se separatizem ne odpravi, seveda v škodo delavstva obeh narodov.

Socialistično vzgojen delavec in ki tudi kaj pozna češke razmere, takoj razume, da se voditelji češke socialne demokratične stranke ne upajo priporočati svojim pristašem solidarnosti n. pr. z nemškim delavstvom, ker je češko socialistično delavstvo vzgojeno v popolnoma drugem smislu, kot smo vzgojeni mi slovenski socialisti. Mi ne gojimo sovraštva napram delavstvu drugih narodnosti, dočim češki delavci podcenjuje vsakega, ki ni Čeh. V zadnjih treh letih sem imel priliko občevati z množičnimi češkimi delavci, ki so se proglasili za socialno demokratične pristaše in ki jim je v resnici vsaki dan dohajalo praško »Pravo Lido«, organ češke socialnodemokratične stranke. Po večini smo mi slovenski socialisti tem ljudem naravnost tuji, pri vsem tem, da smo tudi mi veja slovanskega drevesa. Po mnenju takšnih čeških socialistov smo mi preveč mednarodni in potemtakem premalo narodni. Ko sem pa vprašal katerega teh delavcev, kakšne gospodarske odnose so si s svojim narodnostjo priborili, mi je mož moral potrditi, da odkar vlada na Češkem separatizem, so bili uspehi malenkostni. Socialna zakonodaja n. pr. je na Češkem čisto na papirju, plačilne in kolektivne pogodbe enako, češko delavstvo je potemtakem izročeno na milost in nemilost tistim izkoriščevalcem, ki se po navadi proglašajo za glasovite boritelje narodnih in socialnih pravic. Dočim je to ravnanje za češkega delavca zelo naravno, smo se mi na našem jugu z vso silo uprli proti nakanam razdruževanja bodisi na političnem ter še bolj na strokovnem polju, ker smo bili prepričani, da delitev delavstva v več taborov pomeni konec uspešnega delavskega gibanja ter propad vsega onega, ki pomeni solidarnost izkoriščanih slojev, potom katere je mogoče graditi boljše bodočnost proletariata in obenem rušiti temelji današnje krivične razredno-kapitalistične družbe, potom naših političnih, gospodarskih in kulturnih organizacij. Zato nam ni bilo mogoče nikdar odobravati kakršnibodi separatizem, tembolj ne, ker ta ne pripravi do spoznanja, temveč poostri nasprotje, dovede do sovraštva med delavstvom, t. j. med izkoriščanimi ene in druge narodnosti.

Zamanj je torej govoriti o socialnemu internacionalizmu, ako so češki socialno demokratični stranki in češkemu delavstvu bližje češke meščanske stranke, nego na razrednem stališču organizirano delavstvo drugih narodnosti. Nepristransko socialnemu demokratu se predstavlja delovanje čeških socialistov prav tako, kakor da ob meji češke dežele neha biti vse, kar

je živega in delujočega življenja. Temu se lahko da ime: širši lokalni in narodni patriotizem, ki noče imeti nobene stike, nobene solidarnosti z živimi narodi, nahajajočimi se okraj češke dežele.

Torej tudi popolnitev češke socialne demokratične stranke z »Narodno socialno« nas malo razveseli ter ne daje upanja, da bi se avstrijska internacionala v kratkem zopet obnovila. V. K.

K temu članku bi pripomnili, da sodrug V. K. prepešimistično presoja češko delavstvo. Med češkimi delavci se dobe, kakor povsod, taki in taki. Resnično pa je, da večina organiziranih čeških delavcev čuti solidarno z nečeškimi delavci, kakor čutimo mi. To so neštokrat dokazali. Če je prišlo do separatizma v organizaciji, je iskati krivde ne samo pri Čehih, temveč tudi pri Nemcih, ki niso nič manj krivi, da je prišlo do separatizma na Češkem.

Upamo pa, kakor vse kaže, da bo avstrijski proletarijat v doglednem času zopet združen v eni svobodni organizaciji. S tega stališča je tudi pozdravljati sklop čeških narodnih socialcev.

Politični pregled.

= Parlamentarni položaj. Dne 30. aprila se sestane poslanska zbornica na novo zasedanje. Kakor vse kaže, vnela se bo kaj v prvi seji najbrž burna debata o zunanje- in notranje-političnih zadevah in sicer na podlagi nujnih interpelacij, ki bodo vložene tako od nemške, kakor od slovanske strani. Položaj se je še znatno poostiril vsled vladine naredbe o novih rekvizicijah. Zakaj vlada ne prisili Ogrske, da bi stradalajočim avstrijskim deželam odstopila vsaj del svojega izobilja? Iz vseh delov države prihajajo na Dunaj protesti proti zadnji naredbi in pričakovati je, da se bo v državnem zboru razvila tudi o tej stvari burna razprava.

= Iz brambnega odseka. V brambnem odseku poslanske zbornice je minister pl. Czapp naznanil, da se je vladna predloga glede delovne dolžnosti v vojni izročila odseku. Poslanec Seitz je ostro kritiziral vladno predlogo. Če se misli, da bi bilo mogoče, uvesti žensko službeno dolžnost, potem je to dokaz otroške naivnosti. Naloga odseka bo, da po svoji inicijativi izdela uporabljiv zakonski načrt. V to svrhu predlaga, naj se izvoli pododsek. Seitzev predlog je bil sprejet. Odsek je nadalje razpravljal o cesarski naredbi, s katero se je ornovojniška dolžnost razširila do 50. leta. Poslanec Kalina je nasvetoval, naj se ta naredba razveljavi. Minister pl. Czapp je temu nasvetu ugovarjal. V tajni seji je minister podal pojasnila o vojnem položaju, ki zahteva, da se najstarejši letniki še ne odpuste.

= Davčne reforme v Avstriji. Finančni odsek poslanske zbornice se je bavil predvčerajšnjem z vladnimi davčnimi predlogami. Finančni minister Wimmer je opozarjal, da se koncem maja razpiše 8. vojno posojilo in da je vsled tega potrebno, da se dotlej zagotove potrebna sredstva za obrestovanje posojila. Z dotlej izvršenimi davčnimi ukrepi se je doseglo znatno zvišanje državnih dohodkov. Zvišanje znaša nad eno milijardo. Sedaj v razpravi stoji kompleks davčnih predlog utegne zvišati dohodek zopet za eno milijardo brez ozira na nameravano zvišanje davka na žganje. S temi dohodki bi bile pokrite obresti dosedanjih dolgov. Davčna reforma s tem seveda ne bo zaključena. Pripravljajo se nadaljnje važne davčne predloge. Minister je končno apeliral na finančni odsek, naj bi davčne predloge rešil pravočasno pred 8. vojnim posojilom.

= Nemci in Seidlerjeva vlada. Med Nemci se je pojavil v zadnjem času načrt, ki meri na to, da naj nemške stranke v državnem zboru postavijo skupni akcijski program ter ga kot nekaj ultimatum izročijo Seidlerjevi vladi. Od obnašanja ministrskega predsednika naj bi bilo odvisno nadaljnje postopanje nemških parlamentarnih strank.

= Ogrska poslanska zbornica se je predvčerajšnjim sestala na novo zasedanje. Predsednik Szasz si je izprosil pooblastilo, da odpošlje nemškemu državnemu zboru pozdravno brzojavko, v kateri se zlasti naglašajo zavezniška zvestoba madžarskega naroda. Finančni minister je predložil začasni proračun do konca junija. Ministrski predsednik dr. Wekerle je v daljšem govoru izjavil, da si je njegova vlada stavila nalogo, da izvede volilno reformo ter da — če bi se jej to ne posrečilo — apelira na voljo ljudstva. Ker so se pojavile velike ovire proti vresničenju tega načrta, je kabinet podal svojo ostavko, katero je cesar sprejel. Ker vlada v tem štadiju ne more predložiti nikakih političnih načrtov, prosi ministrski predsednik, da zbornica čim prej reši proračunski provizorij. Poslanec Polonyi je izrazil svoje obžalovanje, da se glede imenovanja vnanjega

ministra ni zaslislalo mnenje ogrskega ministrskega predsednika ter pravi, da se v zadnjem času oseba in odgovornost kralja preveč postavlja v ospredje. Grof Štefan Tisza je izrekel svoje priznanje odstopivšemu vnanjemu ministru grofu Czerninu ter izrekel upanje, da ostane kurz naše vnanje politike neizpremenjen. V istem zmislu se je izjavil tudi ministrski predsednik dr. Wekerle, nakar je bila seja zaključena.

= Hrvatski sabor bo sklican na dan 30. aprila.

= Ritmojster Richthoffen pade. Eden najodličnejših nemških bojnih letalcev, ritmojster baron Richthoffen, je padel na zapadni fronti. Dne 21. aprila je izvršil bojni polet ob Sommi, s katerega se ni več vrnil. Kakor poroča Reuterjev urad, je bil Richthoffen od sovražne krogle zadet.

= Krški škof in jugoslovanska deklaracija. Krški škof dr. Anton Hefter, je svojčas poslal slovenskim duhovnikom svoje škofije zaupno okrožnico, v kateri jim je prepovedal zbiranje podpisov za jugoslovansko deklaracijo. Nato je predložila slovenska duhovščina škofu okrožnico, s katero pozivlja slovenske duhovnike, da oddajo pismene izjave za deklaracijo. Škof je nato odobril predloženi tekst z neznatnimi izpremembami, na kar je podpisala vsa slovenska koroška duhovščina deklaracijo.

= Velik manifestacijski shod za jugoslovansko deklaracijo se vrši v Trbovljah na binkoštno nedeljo 19. majnika. Govorila bodeta načelnik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Korošec in poslanec dr. Ravnihar.

= Pred splošnim štrajkom v Švici. Delavske organizacije v ticinskem kantonu, izvzemši črkostavce, so se izrekle za splošni štrajk, da tako izpolnijo svojo solidarnost s socialisti v notranjosti Švice.

= Pogajanja v Bukarešti. Iz dobro podučenega berlinskega vira se poroča: Prav lahko pride še mesec maj, predno bomo v Bukarešti na čistem. Važnejša nego sporno vprašanje Konstance so vprašanja mej med Bolgarijo in Turčijo in zahteva Ukrajine po Besarabiji. Za ta vprašanja še ni rešitve. Pozabiti pa tudi ne smemo, da hoče Bolgarija v Besarabskem vprašanju v tem trenutku isto, kakor kijevska vlada. Ne smemo se torej čuditi, če poteče še precej časa, predno bo sklenjen mir ker prihajajo v Bukarešti na razgovor problemi, ki gredo daleč preko mirovnihih pogajanj izključno z Romunijo. Državni tajnik Kühlmann bo odšel koncem tega tedna skupaj z baronom Burianom k nadaljevanju mirovnihih pogajanj v Bukarešto.

= Krvavi spopadi med Poljaki in Ukrajinci. »Kurrier Lwawski« poroča iz Niemirowa v podolski guberniji, da so napadli ukrajinski kmetje tam komandirane tri eskadroni 5. poljskega ulanskega polka in jih pobili. Ulanski polk je vsled preskrbovalnih težkoč rekviriral pri kmetih in je bil pripravljen živila plačati v denarju. Kmetje so to odklonili. Obkolili so poljske čete in razvil se je srdit boj. Kmetje so razpolagali s strojinami in metalci min. Ulanci so se obupano branili. Ko jim je pošla municija so se pričeli s kmeti pogajati. Pogodili so se, da odidejo vojaki razoroženi kot vojni ujetniki v Vinico. Ujetniški transport so pa kmetje napadli in ga uničili. Težko ranjene so kmetje neusmiljeno pobili. Koliko je resnice na tem polju, poročilo, ne vemo, gotovo pa je, da je moralo priti med Poljaki in Ukrajinci do hudih spopadov.

= Rusija se oborožuje. Iz Rusije prihajajo poročila, da organizira Trocki nov odpor z orožjem. Pojavljajo se glasovi, ki trde, da ne bo Rusija prenesla ponižanja v Brestu Litovskem in da bo še pred koncem vojne zopet posegla v boj. Dunajski oficiozni »Fremdenblatt« poroča, da so boljševiki zavzeli vojaško smer in da hočejo rusko armado zopet obnoviti. Otvorili so zopet vojaške šole, da izvezbajo častnike armadi.

= Tudi Grki na zapadni fronti. »Journal de Geneve« poroča, da odide precej grških čet na zapadno fronto.

= General Foch jamči za Calais. Vrhovni poveljnik na zapadni fronti, general Foch, je izjavil v glavnem stanu v navzočnosti časniških poročevalcev, da, kakor je jamčil za Amiens in Compiègne, jamči tudi za to, da Calais ne pride v nemške roke.

= Anglija ima sedem milijonov funtov šterlingov dnevnihih stroškov. Spodnja zbornica je votirala zakladnemu kanclerju Bonar Lawu državni proračun. Kredite za tekoče leto ceni Bonar Law na 2550 milijonov funtov šterlingov. Dnevni izdatki znašajo torej 6,980.000 funtov šterlingov. Posojila alirancem znašajo 300 milijonov in posojila dominijom 50 milijonov. Skupne izdatke cenijo na 2,972,197.000 funtov šterlingov, skupne dohodke pa na 842,050.000 funtov šterlingov. Novi davki bodo obogatili državno blagajno za 67,860.000 funtov šterlingov.

= Pogoji miru. Kodanjskemu glasilu »Sozialdemokraten« se poroča o nekem odprtem pismu načelnika

vem času se je začelo nervozno triumfalno sočutje, ko se je v zadnjem trenutku odločil . . .

»Strojna puška,« je mrmral skoro razumljivo. Tedaj vseeno . . . mi smo že pričeli z napadom, v eni uri bodo drugi iz jarka zunaj in v krčeviti, mrzli, grozni disciplini, primerjajoči trdni verigi, začeli na mah se obračati . . .

Vse mu je bilo znano: zmazlo jutranje vzbujenje, trde mesne konzerve, naši šarž na rjavem suknu, dolgi telefonski drogov, strijeno olje na puškinem nabitku, vse je bila resnica! In sedaj mu je padlo v spomin vse ono bolešno začudenje, katerega je imel pred tremi leti, ko je prvič zaslišal žvižgati strojne puške . . . Vojna, bitke, svetoven strah, peketanje kopit so se vedno v njegovih mislih porajali, kakor zmešane in romantične sanje. Švigajoče strele, polnoč, ihanje konj . . . dušeča in pijana bojazen in navdušenje, trepetajoče srce, omamljivost . . . Pa drugo jutro o vsem tem ni bilo več sledu in od takrat . . . Kajti takrat je napočilo jutro, mrzlo, sapo jemajoče jutro; poparjen, utrujen in brez vsake misli je tod prikorakal . . . in začelo se je enoglasno tiktakanje, pa nekdo je zaklical: strojna puška. Le težko je mogel zapopasti, da je to res, o čemer je bil govor, da nekje pobijajo ljudi in da morda tudi na nje kmalu pride vrsta . . .

(Dalje prihodnjič.)

angleške neodvisne delavske stranke, Snowdena, v katerem voditelj delavske stranke izjavlja, da je izprememba vlade v Angliji in Franciji predpogoj miru. Anglija potrebuje vlado, kateri bi v smislu Lansdownejeve politike iskala pot k miru. Delavska stranka bo tako vlado podpirala, tudi če bi jej bil na čelu kak Aory.

— **Sklicanje konstituante?** Vesti iz Petrograda pravijo, da pričakujejo na Ruskem dobro pončeni krogi popolno premembo položaja. Ljenu je uvidel, da je treba na vsak način spremeniti sistem in da je treba sklicati pred vsem konstituanto. Boljševiki so v najhujšem slučaju pripravljeni, jej dati v roke vso oblast. Bržkone se bo sestavila žeprej koalicijska vlada iz vseh socialističnih strank. Vzrok temu preobratu je iskati v popolnem polomu boljševiškega režima. Vlada ne more dobiti nobenega denarja in tudi ne izplačati plač. Iz istega vzroka morajo počivati tudi tovarne. Boljševiki se boje tudi nemške intervencije, ki ima namen potlačiti revolucijo.

Dnevne beležke.

— **Včerašnji dogodki?** Zgodilo se je nekaj, česar naša mirna Ljubljana ni bila vajena. Pomanjkanje živila je sprevlado našlo žensko v obup, ki ga ni bilo mogoče prikriti. Zgodilo se je to, kar se v takih slučajih navadno zgodi povsod. Kadar stopi neorganizirana masa na cesto in hoče protestirati za pravično stvar, se ji navadno pridružijo elementi, ki imajo pred seboj vse druge namene, kakor naše trpeče žene, ki so šle na cesto z namenom, da zahtevajo kruha za svoje lačne otroke. Ti negotovi elementi in neodgovorna mladina so krivi večerašnjih neprimernih dogodkov, ki niso prinesli koristi nikomur, temveč škodo zasebnikom, ki niso današnjih razmer nič krivi. Zategadelj ne moremo teh dogodkov odobravati, temveč jih le grajati. Manifestacije za kruh in druge potrebščine morajo biti organizirane in dostojne, ker le tako se lahko kaj doseže. Demonstracije ne smejo biti naperjene proti posameznikom, temveč proti sistemu, ki je kriv današnjega položaja.

— **Policijsko ravnanje v Ljubljani** z ozirom na obstoječe razmere odreja naslednje: 1. Zbiranje ljudi na cestah, ulicah in javnih prostorih sploh je prepovedano. 2. Brez tehtnega vzroka ne sme nihče po osmi uri zv. zapustiti svoj dom. Kdor zapusti svoj dom brez tehtnega vzroka in zlasti družinski gospod ali oni, ki družini načeljuje in ne zadržuje po možnosti svojih družinskih članov doma, je kriv pregreške rabuke po § 281. k. z. 3. Hišna (vežna) vrata je zapirati ob osmi uri zv. in imeti zaprta do šestih zjutraj. Odpreti se smejo v tem času le v skrajno nujnih slučajih. Za točno izpolnjevanje odredbe je hišni gospodar, oziroma njegov namestnik osebno odgovoren. 4. Gostilne, kavarne in sploh vse javne lokale je zapirati ob devetih zvečer in se jih ne sme odpirati pred šesto uro zjutraj. Za točno izpolnjevanje odredbe je osebno odgovoren imajočih obrtne koncesije, oziroma dotičnega javnega lokala. Kršitev predpisov pod točko 2. bodo sodne oblasti kaznovale po § 282. kaz. zak. z zaporom do mesec dni, one pod točko 1., 3. in 4. politične oblasti po merodajnih zakonitih določbah.

— **Ljubljanski občinski svet** je imel dne 23. t. m. sejo, na kateri je župan dr. Tavčar poročal, da je prišla že dvakrat na magistrat množica resnično ubogih žensk ter energično zahtevala živila. Nujno potrebno je, da se pokliče faktorji hitro pobrigajo, da dobi Ljubljana saj nekaj priboljškov. Pravi, da je kar najodločnejše zahteval pri deželni vladi kaše, marmelade, fižola in drugih živila. 700 najrevnejših rodbin danes v resnici ne more več obstati ob tem, kar se jim nudi; matere pa ne morejo gledati, kako stradajo njih otroci. — Radi slabih tračnic doslej električna železnica ni mogla hitreje voziti, zdaj se pa tračnice izmerijo in po slej bode vožnja lahko zopet hitrejša in zveze točnejše. — Dve poštni filijalki se s 1. majnikom zopet otvorita. — Mesto razširi mestno kopalnico za 18 kabin, za katere je proračunan znesek 4800 K. — Mestni sluge dobe za leto 1918. pavšal za obleko in obutev po 800 do 1200 K, in sicer po meri, kakor so letos na vrsti. Drugi uslužbenci dobe pavšal 280 do 500 kron za obleko in obutev. Pavšal se ne izplača v gotovini nego poravnava predložene račune v omenjeni višini. Tržni straži se zviša pavšal za obleko na 80 K. — Glede nadaljevanja del za ureditev savske struge med Tacnom in Črnučami odklanja občinski svet vsako odgovornost za nedogledne posledice, če bo Ljubljana ostala brez vode, ker je regulacija Save ponesrečena in se je zato reka globoko zajedla v dno svoje preozke struge. Neznosne razmere pri mestnem vodovodu je zakrivila državna uprava, ker regulacije Save ni izvršila v dopustnih mejah. Ministrstvo za javna dela se

pozivlja, da brez odlašanja izvrši potrebna dela v savski strugi ter reši Ljubljano katastrofe.

— **Nujna seja občinskega sveta** se bo vršila danes ob 6. uri zvečer z dnevnim redom: Naznanilo predsedstva.

— **Tobačna karta.** Kadilci se razdele v stalne in slučajne odjemalce. Za stalne odjemalce bodo veljali vsi moški od 18. leta dalje, ki se ne nahajajo samo slučajno v kraju tobačne zaloge in ki nimajo že pravice do dobivanja tobaka. Za slučajne odjemalce se bo smatralo one moške, ki se nahajajo samo mimogrede v kraju trafike ali ki že imajo tobačno karto n. pr. potniki, tuji, vojak, zlasti vojaki na dopustu itd. Stalni odjemalci, otroci in mladeniči nimajo pravice do nakupovanja kot slučajni odjemalci. Tobačni material bo v prvi vrsti določen za stalne odjemalce, vpisane v seznamih, in se jim bo oddajal proti izkazu tobačne karte. Kar ostane morejo dobiti slučajni odjemalci. Določitev, koliko dobi stalni odjemalec se izvrši po odmeri prejemka založnikovega za vsak založni okraj jednako po tobi oblasti.

— **Predaja tobaka na Dunajski cesti št. 17.** V soboto, dne 20. aprila smo čakali na tobak od pol 7. do 8. zjutraj. Pride mala deklica in naznani, da železničarjem ni treba čakati, ker tobaka ne dobe. Potem odpre gospa prodajalno, pa pravi: »Kaj pa čakate? Jaz sem že sinoči tobak prodala. Imam sicer še nekaj velikih paketov, pa za te se ne postavim k »šoltanju«, to bom imela le za moje ljudi«. Tako ni dobil nikdo tobaka. Tako smo čakali polnurno uro, da smo še drugod tobak zamudili. Ali imajo tudi tobakarne svoje posebne odjemalce? Prosimo finančno upravo, da poduči to prodajalno tobaka, sme li pred naznanjenim časom prodajati tobak. Priče na razpolago. — **Železničar.**

— **Živila v Trstu se ne zaplenijo več.** Iz Trsta, 23. aprila. Tržaško namestništvo je odredilo, da se zaloge živila, katere prinesejo potniki s seboj, ali za lastno uporabo, ali za svoje družine, ali za lajšanje pomanjkanja živila v Trstu, ne smejo več zaplenjati.

— **Močno poškodovan** vsled eksplozije ročne granate je 30 let stari železničar Albin Brajnik iz Dutovelj. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico.

— **Solkanski begunci** se nahajajo v preganstvu dvajset mesecev in še ni rešitve, da bi se vrnili v domovino. V Solkan je dovoljena vrnitev le tistim, ki jih izbere naš »Pepili«, a on zbira samo take, ki so sposobni za aprovizacijo in kateri so nam znani še od časa, ko smo bili doma. Takrat se je aprovizacija delila le tem »boljšim«, ki so za moko prinesli jajca in maslo. Tudi pomoči so delili blago, da se na solcu ne posuši. Revne družine so pa strdale. Tudi testenine so večkrat delili, a ne revežem. Take ljudi skuša naš »Pepili« spraviti v Solkan, ker misli z njimi naprej po starem vladati. Ali prepričan naj bo, da mu ne bo šlo tako lahko, ker Solkanci niso še pozabili, kako se je z njimi prej postopalo in tudi tu v tujini niso z nami nič boljše ravnali. K nam je prišel tudi neki A. B., ki je bil zelo neusmiljen in sebičen in ki se ni sramoval od begunca zahtevati vsakovrstna živila in denarja, ako je komu par vrstic napisal. In največkrat brez uspeha, ker njemu je zadostovalo le, da je žrl. Usluge ni napravil nobene. Prošili smo ga, da naj gre z nami k gosp. županu radi aprovizacije, pa ni hotel iti. Sam zase pa je šel in dobil, česar je želel, dočim smo morali mi, ki nismo znali nemško, stradati, ker nismo dobili nabave aprovizacije. Kdor zna tukaj nemško, še nekaj dobi, ker ljudje niso slabi. Kdor pa ne zna, je revež, ker se ne more z nikomur dogovoriti. Osrednjemu begunskemu odboru na Dunaju pa priporočamo, da naj dobro premisli, komu da v roke usodo revnih beguncev. Veliko bi še lahko povedali, toda povedali bomo, ko se vrnemo domov. — **Več beguncev.**

— **Štrajk v zagrebških tiskarnah.** Stavci v zagrebških tiskarnah so prešli iz pasivne resistance v štrajk. Večina listov ne izhaja, nekateri so v ponedeljek izšli z enostranskim tekstom kot posebna izdaja.

— **Od straže ustreljena.** Na postaji južne železnice Zalog je straža ustrelila dne 18. t. m. nekega vojaka in v noči od 18. na 19. aprila nekega ruskega vojnega ujetnika. Oba sta se približala železniškemu skladišču z namenom, da izvršita tam tatvine. Ker so se na kolodvoru v Zalogu množile tatvine, je ondotno stacijsko poveljstvo odredilo, da se strelja na vsa-

kogar, ki bi se na sumljiv način približal kolodvoru.

— **Otvoritev prometa na bohinjski železnici v Gorici in Trstu.** Popravitvena delo železniški progi Sv. Lucija-Gorica so skoraj končana. Dogradili so srečno tudi solkanski most, in s tem rešili najtežjo točko svoje naloge. Nad oba končna stebra razdejanega mostu so postavili provizorično železno konstrukcijo. V nedeljo, dne 5. maja se bo središče otvoril zopet promet.

— **Prehranjevališče za begunce na državnem kolodvoru v Gorici.** Vojaska oblast se je odločila postaviti na državnem kolodvoru v Gorici prehranjevališče za begunce, ki se ne morejo radi slabega vremena in s tem združenih polkvarjenih cest kakor tudi radi pomanjkanja vozil takoj odpeljati na svoj dom. Deževno vreme, ki traja že kake tri tedne, je ceste posebno pa ono iz Solkana do Prevala tako zdelalo, da se more vedno večji dotok beguncev na državnem kolodvoru le počasi odtekat, vsled česar so primorani ubogi begunci ostati po več dni na kolodvoru, kjer pravzaprav razen ene še precej obranjene barake ni zanje pravega in zdravega zavetišča. Vojaska oblast je tudi obljubila kakor hitro nastopi boljše vreme in se ceste kolikor toliko posuše, nekaj avtomobilov za prevoz beguncev v domače občine, uvidevši, da ni mnogo pomagano beguncem s tremi malimi trenskimi vozički na dan, ki morejo speljati le po štiri kvintale naenkrat.

— **Na Reki stane liter mleka 1 K 82 vin.** Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 26. t. m. od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko.

— **Radi krušnih demonstracij 6. marca v Gradcu** je bilo te dni pred sodnijo več obtožencev, ki so bili obsojeni od 14 dni zapore do štirih mesecev težke ječe.

— **Nemški konzul v Trstu se pritožuje.** Kakor poroča »Edinost«, je vložil nemški konzul v Trstu na politično upravo na Primorskem pritožbo, češ, da se nekateri tržaški listi, »Edinost« je omenil izrečno, neprijazno izražajo o Nemčiji. Pozivljaj je politično oblast, naj napravi temu razpoloženju tržaških listov konec. Politčna oblast je ugodila konzuloveniu pozivu in ukrenila potrebne korake.

— **Štrahna smrt novoporočencev.** V Golingu sta se poročila dne 11. aprila učitelj in učiteljica. Kmalu po poroki sta hotela oditi na obisk k svojim znancem v Berndorf. Mlada žena je zdrsnila v hitrici z vlaka in prišla tako nesrečno pod odhajajoči vlak, da so jo pretrgala kolesa dobesedno na dvojce. Mož se je pri tem prizoru onesvestil. — **Žalosten slučaj vojne poroke.**

— **Izgredi proti Židom v Krakovu.** Dne 16. aprila so se vršili v Krakovu veliki izgredi proti Židom. Nemiri so se začeli ob 9. dopoldne na trgu, ljudje so plenili po židovskih trgovinah in so prešli v pravcati poboj! Ekscedenti so napadli cestno železnico, vlekli iz nje Žide in jih pretepali. Po celem mestu so jim razbili okna, opleniili židovske trgovine in ranili mnogo oseb. Židi so pozapri svoje trgovine, množica pa je vlomila vanje in jih opleniila. Neki Žid iz Strija je bil pri tem ubit.

— **Člani Društva zasebnih uradnikov** in uradnic na slovenskem ozemlju se vabijo, da se zglase v društveni pisarni v Gosposki ulici št. 3, vhod skozi dvorišče in sicer: dne 3. maja člani in članice s člansko št. 1—100, dne 4. maja s št. 100—200, dne 6. maja s št. od 200 do 300, dne 8. maja s št. od 300 do 400 in dne 10. maja s št. od 400 dalje vsak dan od 6. do 8. ure zvečer. Vsakdo naj prinese s seboj člansko izkaznico. Več pove okrožnica, ki se je pri pobiranju članarine s potrdilom vred izročila.

— **Nesreča vsled neprevidnosti.** Pretečeno nedeljo je snažil orožje vojak, nastanjen v Slapah pri Devici Mariji v Polju. Slučajno je prišla mimo 14letna posestnikova hčerka Antonija Požar. Puška se sproži in krogla je šla deklici skozi desno roko v trebuh. Dekleta so prepeljali v deželno bolnico v Ljubljano, kjer je naslednjo noč umrla.

— **Velika tatvina na pošti.** Dne 2. aprila je odposlala podružnica avstro-ogrské banke v Ljubljani na naslov c. in kr. pomorski bataljon v Trstu v denarnem pismu znesek 250.000 kron. Ko se je pismo v Trstu odprlo, se je ugotovilo, da so doslej neznani storilci pismo odprli in denar ukradli. Tatvom do sedaj niso prišli na sled.

— **Nabavni prispevek za državne uslužbence.** Včeraj se je objavila naredba finančnega ministrstva z dne 22. aprila, ki dovoljuje enkratni prispevek državnim uslužbencem, vpokojencem, vdovam in sirotam po dr-

zavrnili uslužbence kakor tudi osebam, ki uživajo milosčino. Naredba stopi v veljavo 1. maja.

Cirkus Wolfsohn, največji senzacijski cirkuski film igra danes in jutri ob pol 3., 4., pol 6., 7. in pol 9. zvečer v »Kino Central« v deželni gledališču. Predprodaja vstopnic za ta izredni film jutri v četrtek in petek od 11. do 12. dopoldne, popoldne bodeta odprti obe blagajni od pol 2. popoldne dalje.

Shodi.

Shod v Spodnji Šiški se bo vršil v soboto dne 27. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji pri Sternu. Dnevni red: **Pomen praznovanja prvega majnika.**

Zidarnost, v soboto dne 27. t. m. ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih. Poroča sodrug Petejan.

V Rajhenburgu se vrši shod v nedeljo 28. t. m. ob 9. dop. v gostilni gosp. J. Leskovska. Poroča sodr. Petejan.

V Brežicah se bo vršil shod v nedeljo 28. t. m. ob 4. popold. v gostilni g. V. Grobnerja na kolodvoru. Poroča sodr. Petejan.

V Trzinu na Gorenjskem se bo vršil shod v nedeljo 28. t. m. ob 3. pop. pri »Pelariju«. Na shodu poroča sodr. Jos. Kopač iz Ljubljane.

Radeče, v nedeljo dne 28. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poroča sodrug Čobal.

Vrhovo, v nedeljo dne 28. t. m. ob 2. uri popoldne. Poroča sodrug Čobal.

Voja.

Dunaj, 24. aprila. Na italijanski bojni fronti nič posebnega. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 24. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. Na bojiščih ob Lysi in Sommi je bilo bojno delovanje omejeno na krajevna podjetja. Severovzhodno Bailleuila smo v naskoku vzeli višine Vleugelhocku ter vjeli nekoliko Francozov. Zapadno Bailleuila smo angleške napade zavrnili. Močne sovražne sunke severozapadno Bethuna smo v našem ognju ustavili. Ritmoister baron Richthofen, ki je zasledoval sovražnika nad bojiščem ob Sommi, se ni vrnil. Po angleških poročilih je mrtev.

Vzhod (Finska). Pod poveljstvom generala grofa Goltza stoječe čete so vzele železnična križišča Nyvinge in Puchimacki, ter so se severno Lahti združile s finski armado.

Ukrajina. V Krimu so čete generala Hoscha dosele v Simferopol. — Ludendorff.

Berlin, 24. aprila zvečer. Z bojišč nič novega.

Bitka za Kanal.

London, 24. aprila. »Times« poročajo: Sedaj se prične orjaška bitka za Kanal (morsko ožino med Anglijo in Francijo), ki utegne trajati celo poletje.

Bern, 24. aprila. Švicarskim listom se poroča iz Pariza, da se Calais in Dünkirchen pripravljata za obrambo s kopne strani. Angleški in ameriški pionirski oddelki so zaposleni pri utrdbah, ki bodo v obsežnem krogu obdajale mesti. — Vojaški atašeji in vojni poročevalci so se poslali na fronto.

Zadnje vesti.

Slovani pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 24. aprila. Danes so bili pri min. predsedniku poslanci Habermann, Hruban, Korošec, Pogačnik, Stanek in Tusar in ga vprašali, so-li v resnici predložile nemške meščanske stranke enostranske narodne in na preganjanje Čehov in Jugoslovance naperjene zahteve in je-li min. predsednik pripravljen, te zahteve izpolniti, morda kot plačilo zato, da niso odpovedale le nemške meščanske, temveč tudi gosposkozbornične stranke zvestobe prestolu in državi. Ministrski predsednik je priznal, da se je o znanih zahtevah nemških meščanskih strank pač razpravljalo, izjavil pa je, da dosedaj še ni prišlo do nobene odločitve. Da bi se ravnalo s kakim narodom nepravilno, o tem ne more biti govora. Zastopniki češkega in jugoslovanskega naroda so izjavili ministrskemu predsedniku, da bo naletelo vsako preganjanje njih narodov in enostranska rešitev nemško meščanskih zahtev na najhujši odpor in bi spravilo v nevarnost tudi obstoj parlamenta.

Borba za volilno reformo na Ogrskem.

Budimpešta, 24. aprila. Sestava kabineta Szterenyi je naletela na težkoče. Odločno odpoved je prejel Szterenyi od socialnih demokratov, ki danes v svojem glasilu izjavljajo, da so pripravljeni na najhujši boj proti vsaki vladi, ki bi glede volilne reforme hotela le količjak popustiti. Delavstvo je pripravljeno, pričeti splošno stavko. 1. maja se pričakuje velika manifestacija za volilno reformo.

Predsedniška kriza v gosposki zbornici.

Dunaj, 24. aprila. Predsednik gosposke zbornice, knez Windischgrätz, je sporočil min. predsedniku, da naj doseže njegovo odpustitev od predsedniškega mesta.

Bolgarski poslanik Rizow umrl.

Berlin, 23. aprila. Bolgarski poslanik D. Rizow je danes po kratki bolezn umrl.

Volitve na Danskem končane.

Kopenhagen, 23. aprila. Po novih volitvah je sestavljen folketing naslednje: 71 privržencev sedanjege ministrstva, 32 radikalcev in 39 socialnih demokratov, 68 nasprotnikov ministrstva, med temi 23 konservativcev in 45 privržencev leve. Kako so izpadle volitve na Färöških otokih, še ni znano.

Razpokošenje na Francoskem.

Genf, 24. aprila. Razpokošenje na Francoskem se je zadnje dni poslabšalo. Clemenceaujevo stališče je omajano, in predlog, naj se obtežita on in predsednik republike, češ, da sta uničila na veleizdajalski in narodovijolji nasprotujoči način, vse zmožnosti, da bi izšla Francija iz te vojne s častnim mirom, je karakterističen. Kontrola na meji se je postrojila. Clemenceau je postal pravi tiran. Parlament je odgojen, zato pa so socialisti podvojili svojo agitacijo in skušajo sklicati narodno skupščino.

Črnomoško brodovje postane ukrajinsko.

Basel, 24. aprila. Centralni odbor črnomoškega brodovja naznanja, da je izjavil komisar ukrajinske rade dne 23. aprila delegatom brodovja, da pripadeta Sebastopol in črnomoško brodovje vsled mirovnega sklepa Ukrajine s četverozvezo Ukrajini. Komite je brodovju predlagal, razbesiti ukrajinske zastave.

Aprovizacija.

Prodaja vojnih in praških klobas po znanih cenah. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V petek, dne 26. aprila strankam z zeleno izkaznico B dopoldne št. 1601 do 1800, popoldne št. 1800 do 2000; v soboto dopoldne št. 2000 do 2200 in popoldne št. 2200 do 2400. Tega reda se je točno držati. Vsaka oseba dobi 1/4 kg; kilogram vojnih klobas stane 2 K, kilogram praških klobas 4 K.

Kislo repo na zelene izkaznice A prejmejo stranke v petek dne 26. t. m. dopoldne od 9. do 10. pri Jakopiču na Mirju. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 40 vin.

Meso na rumene izkaznice C št. 1300 do konca dobe stranke po normalni ceni v cerkvi sv. Jožefa v petek dne 26. t. m. popoldne. Določen je tale red: Od 1. do pol 2. št. 1301 do 1458, od pol 2. do 2. št. 1459 do 1616, od 2. do pol 3. št. 1617 do 1774, od pol 3. do 3. št. 1775 do 1932, od 3. do pol 4. št. 1933 do 2090, od pol 4. do 4. št. 2091 do 2248, od 4. do pol 5. št. 2249 do 2406, od

pol 5. do 5. št. 2407 do 2564, od 5. do pol 6. št. 2565 do 2722, od pol 6. do 6. št. 2723 do konca.

izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Razpis ustanov.

Na c. in kr. mornariški akademiji je oddati v šolskem letu 1918/19 štiri od dežele Kranjske ustanovljene, po velikem admiralu Antonu Hanner imenovane ustanove za sinove neimovitih slojev prebivalstva kranjske dežele.

Splošni pogoji za sprejem v prvi letnik ces. in kr. mornariške akademije so:

1. Domovinstvo na Kranjskem.
2. Telesna sposobnost za mornariško vzgojo in bodočo vojno službo na morju; to sposobnost je dokazati po »Predpisu za zdravniško preiskavo pomorskih aspirantov in prosilcev za sprejem kot gojenca c. in kr. mornariške akademije«, izdanim z mornariškim pravilnikom v XXII komadu leta 1902 (za poveljstva in zavode c. in kr. vojske januarja l. 1913).
3. Zadovoljivo нравno vedenje.
4. Izpolnjeno štirinajsto in neprekoračeno šestnajsto leto starosti.
5. Z najmanj zadovoljivim (dobrim) uspehom dovršeno dosedanje šolanje in sicer; štiri nižji razredi kake javne tuzemske srednje šole ali ravno toliko letnikov kake vojaške nižje realke z nadaljnjim pogojem, da je prosilec dobil v matematiki najmanj red »dobro«.

Prošnje za eno gori omenjenih ustanov v svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo je poslati deželnemu odboru vojvodine Kranjske in to najkasneje do 1. julija t. l.

Pozneje došle prošnje se ne bodo upoštevale.

Izključujejo se prosilci, ki imajo v prvi vrsti pravico do kakega eraričnega mesta.

Prošnji je priložiti:

1. Krstni list;
2. domovinski list (mladeničev);
3. izpričevalo vojaškega zdravnika;
4. izpričevalo o cepljenju koz, če cepljenje ni potrjeno v zdravniškem spričevahu;
5. vsa spričevala srednje šole in sicer tudi zadnje spričevalo od I. semestra;
6. spričevalo o premoženju, potrjeno od pristojnega županstva in župnega urada in ravno tako нравstveno spričevalo.

Prošnje je kolkovati s kolkom 2 K, vsako prilogo pa s kolkom 50 h, če ni že itak kolkovana.

Prošnje smejo vložiti samo starši (oče, ali če njega ni, mati ali varuh).

V Ljubljani, dne 20. aprila 1918.

Kranjski deželni odbor.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1. opoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska cesta 18.

Dr. Minář Fran, kirurško in splošno zdravljenje, ordinira od pol 1. do pol 3. popoldne v blagajni.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v blagajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svoji vkolikor so opravičeni do zdravniške pomoči, se morajo v vsakem primeru zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da dobe nakaznico za zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se zaradi bolezni ne morajo zglasiti sami, mora prigrasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.